

DRŽAVNI STRUČNI SKUP ZA ODGOJITELJE PREDŠKOLSKE DJECE

Amadria Park hoteli Šibenik, 15. – 17. travnja 2019.

„Odgojitelj kao (su)kreator kvalitete odgojno-obrazovnog rada ustanove za RPOO“

JESU LI ZAVRŠNE SVEČANOSTI U DJEČJEM VRTIĆU U SKLADU SA SUVREMENIM KURIKULUMOM ?

Vanja Zanze, prof. / odgojitelj savjetnik
Danijela Bilić, prof. / odgojitelj mentor
Nada Vaci, prof./ odgojitelj

DV OSIJEK

SUVREMENI KURIKULUM

Značajke suvremenog kurikulumuma:

- Usmjeren na dijete (**humanistički**)
- Otvoren, dinamičan, ne planira se nego se prati interes djeteta (**razvojan**)
- Vlastita aktivnost djeteta je ključna (**konstruktivistički**)
- Obuhvaća sva područja kao cjelinu, ne parcelizira (**integriran**)

U ozračju suvremenih spoznaja o djeci rane i predškolski dobi , znanstvenici (Slunjski,2015. 2016:., Vujčić, 2016; 2011; Petrović – Sočo, 2009; Šagud,2015; i dr.) se slažu da su za dječji razvoj važne one aktivnosti koje za dijete imaju smisla te ih dijete samo odabire.

Brojni autori (Maleš, 2011.; Slunjski, 2015; Vujčić,2016) ističu kako su suvremene znanstvene spoznaje toliko promijenile sliku o djetetu da ih većina naziva novom paradigmom te se nužno mijenja i pogled na kontekst u kojem se razvoj i odgoj ostvaruju.

Dijete je:

- **sukreator odgojno-obrazovnog procesa,**
- **onaj koji istražuje,**
- **kreira,**
- **ispituje,**
- **promišlja,**
- **organizira vlastitu aktivnost.**

Dječji vrtići trebali bi slijediti one pravce koji omogućavaju djeci slobodu izbora prema svojim osobnim željama, interesima i potrebama.

Je li to uvijek tako u praksi dječjih vrtića u Hrvatskoj?

Pitanja za promišljanje....

Je li dijete u završnim svečanstima / priredbama sukreator i istraživač?

Je li kreativan i organizator vlastite aktivnosti?

Trebamo li mijenjati staru praksu?

Iz perspektive suvremenih spoznaja znamo da su za kvalitetni odgojno-obrazovni proces važne:

- samoinicirane i samoorganizirane aktivnosti
- slušanje i praćenje interesa djece
- poticanje kreativnog stvaranja
- važan je proces stvaranja , a ne krajnji produkt
- poštivanje i pravo svakog djeteta na izbor

Pronalazimo li ovu perspektivu u “tradicionalnim” završnim svečanostima?

Primjer tradicionalnog koncepta završne svečanosti:

- Polukrug —→ Ukazuje na vođenje od strane odgojitelja, želju za kontrolom.
- Pokreti —→ Uočljiv uvježban nasuprot autentičnom pokretu.
- Recitacije , igrokazi —→ Reproduciranje napamet naučenog sadržaja koji je odgojitelj pripremio.

“U oblikovanju odgojno-obrazovnoga procesa posebno se cijeni i potiče razvoj divergentnog mišljenja djeteta, i to u svim vrstama aktivnosti, područjima učenja i komunikaciji. “

(NKRPOO, 2014)

KREATIVNOST

A što prethodi ovakvom konceptu?

Pogrešno je misliti da je završna svečanost zrcalo rada odgojitelja ili pokazatelj onoga što su djeca naučila u vrtiću (npr. broj naučenih pjesmica, recitacija , spremnost da imitiraju tuđe pokrete isl.)

“Ako se “dobrim” smatra samo ono što je egzaktno mjerljivo , što odgovara standardima i što se može iskazati modusom koji isključuje bilo kakvu individualnost i subjektivnost, prednost se počinje davati aktivnostima koje su usmjerene na memoriranje i reproduciranje činjenica....”

(Slunjski, 2015)

“Proces odrastanja povezan je s velikim brojem doživljaja i iskustava koja mogu uzrokovati nesigurnost, očaj i strahove “.

(Stiefenhofer, 2002 , prema Tatlović Vorkapiić, Knapić, 2015).

Dijete predškolske dobi ne bismo smjeli dovoditi u situacije u kojima osjeća :

- strah,
- nesigurnost
- tremu,
- zbunjenost,
- nervozu.

Naša je dužnost osigurati dobrobit za svako dijete!

Prema NKRPOO (2014), razumijevanje dobrobiti i njezinih dimenzija proizlazi iz znanja i očekivanja odgojitelja te njegovih shvaćanja djeteta, djetinjstva, socijalizacije, odgoja i obrazovanja, što znači da je psihološki, pedagoški i didaktički utemeljeno.

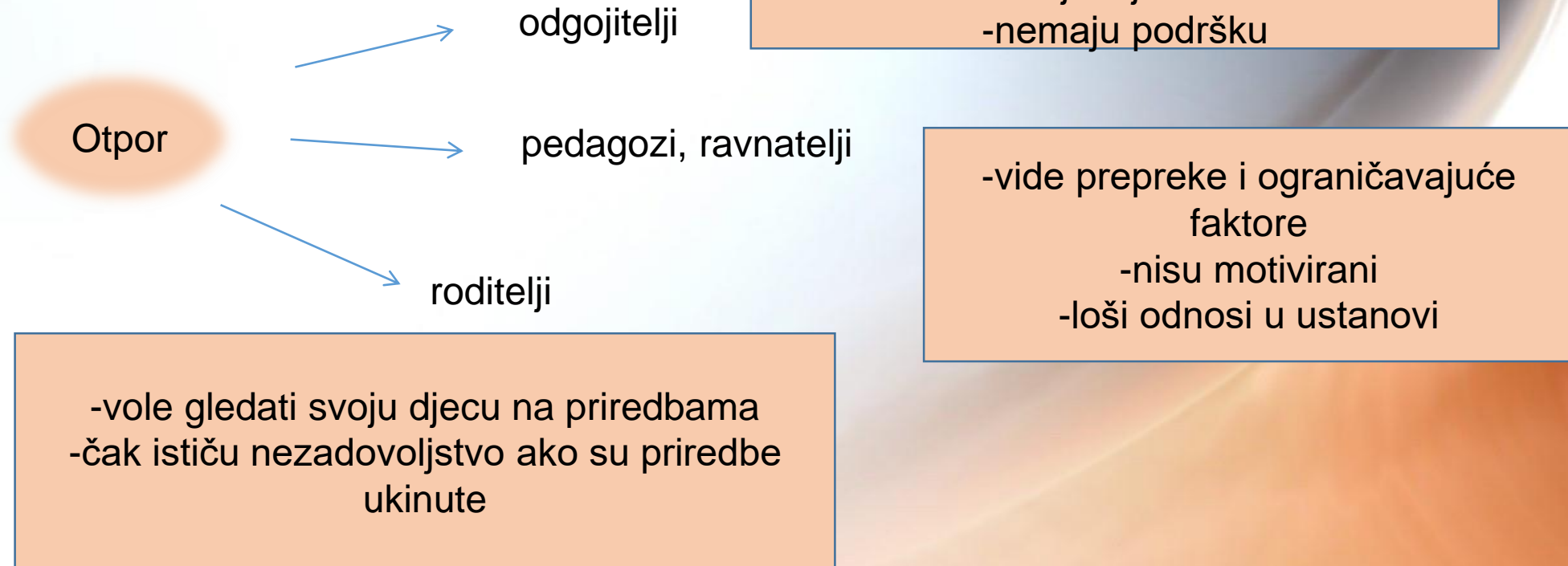
Zagovornici tradicionalnih priredbi skloni su isticati kako djeca uživaju vježbati za priredbu te navode i svoja dugogodišnja iskustva iz prakse...

No postavlja se pitanje je li to **pedagoški primjereno**?

Prema NKRPOO (2014), vrtić je mjesto kvalitetnih odnosa, suradnje i tolerancije ako se u njemu osiguravaju prava djeci na jednakost šansi i uživanje jednakih prava za sve.

Ako svi moraju sudjelovati u završnoj svečanosti poštujemo li prava svakog djeteta na izbor?

Kako do promjena?

„Glavni izvori javljanja otpora prema promjenama mogu proizlaziti iz nekih individualnih, (ljudskih) karakteristika kao i organizacijskih čimbenika, koji su utkani u strukturne sastavnice samih organizacija.“ (Slunjski, 2016).

Proces promjena treba bit sveobuhvatan.

Ne možemo mijenjati samo retoriku i eventualno obogatiti okruženje, a raditi na stari način!

“Promjena odgojno – obrazovne prakse mora biti povezana s promjenom načina **razmišljanja**, **vrijednosti**, **stavova** i temeljnih **uvjerenja** učitelja (odgojitelja) jer oni predstavljaju referentni okvir njihove cjelokupne odgojno – obrazovne prakse.”

(Slunjski, 2016)

Veliku ulogu u postizanju promjena ima ravnatelj jer prema Slunjski (2018), nema unapređenja odgojno obrazovne ustanove bez kvalitetnog vođenja.

Važno je uključiti roditelje u svečanosti, priredbe ili obilježavanje kraja pedagoške godine na drugačiji način.

- Izleti s roditeljima
- Sportske igre s roditeljima
- Predstave u kojima roditelji glume za djecu
- Kvizovi isl.

Samo ona završna svečanost koja je **samoinicirana** od strane djece te je produkt njihovih ideja prihvatljiva je u dječjem vrtiću.

Iskustvo iz našeg okruženja DV Osijek

- Klasične završne svečanosti bile su imperativ.
- Sada se mijenja koncept .
- No neki su odgojitelji činili iskorake i prije .

Problemi s kojima se susrećemo:

- Dio odgojitelja žali za tim vremenima upravo iz nemogućnosti viđenja djeteta drugim očima...
- Neki roditelji u startu negoduju...

PRIMJERI IZ NAŠE PRAKSE

(fotografije su uklonjene)

Mlađa skupina Podcentar Radost

Priprema: Razgovor i dogovor s djecom i roditeljima

Improvizacija i igra uz glazbu

– autentični dječji izričaj bez uvježbavanja

Kviz

- djeca protiv roditelja

Obiteljske pantomime

Zakuska - voće

Starija skupina

Podcentar Mak

Priprema: Razgovor i dogovor s djecom i roditeljima.

Zajedničko druženje na obiteljskom imanju djeteta iz skupine.

Različite sportske i likovno - kreativne aktivnosti djece, roditelja i odgojitelja (napuhani tobogan, pješčanik , badminton, lopte, ljuljačke, crtanje...).

Jaslice

Podcentar Ivančica

Priprema: Razgovor i dogovor s djecom i roditeljima.

Slide show s fotografijama uz najdraže dječje pjesme u SDB.

Natjecateljske igre djece i roditelja u dvorištu:

Tko će prije prenijeti svoje dijete

Tko će prije pronaći svoje dijete

Tko će prije do mame

Povlačenje konopa

Druženje uz zdravu zakusku i igra djece, roditelja, braće i sestara.

Zaključak

Razvojem znanosti mijenja se slika o djetetu.

Postupci koji su se ranije smatrali prihvatljivima, danas to više nisu.

Tradicionalne završne svečanosti u dječjim vrtićima koje podrazumijevaju uvježbavanje djece nisu u skladu sa suvremenim kurikulumom.

Hvala na pažnji

Literatura:

1. Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje. Zagreb, 2014.
2. Maleš, D.(ur.), (2011), Nove paradigme ranog odgoja, Zagreb: Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zavod za pedagogiju.
3. Petrović –Sočo, B. (2009), Značajke suvremenog naspram tradicionalnog kurikuluma ranog odgoja. Pedagojska istraživanja, Vol 6. No. 1-2.
4. Slunjski, E. (2015), Izvan okvira kvalitativni iskoraci u shvaćanju i oblikovanju predškolskog kurikuluma. Zagreb: Element d.o.o.
5. Slunjski, E. (2016), Izvan okvira 2: Promjena – od kompetentnog pojedinca i ustanove do kompetentne zajednice učenja, Zagreb: Element d.o.o.
6. Slunjski, E. (2018), Izvan okvira 3: Vođenje: prema kulturi promjene, Zagreb:Element d.o.o.
7. Šagud, M., (2015), Komunikacija odgajatelja i djece u igri i strukturiranim aktivnostima, Šk. vjesn.64, 1 (2015)91-111
8. Vujčić, L. (2016), Razvoj znanstvene pismenosti u ustanovama ranog odgoja, Rijeka: Sveučilište u Rijeci, Učiteljski fakultet u Rijeci, Centar za istraživanje djetinjstva
9. Tatalović Vorkapić, S., Knapić, I. (2015), Čega smo se bojali kada smo bili djeca? Važnost ranih iskustva budućih odgajatelja za njihov rad s djecom, Metodički obzori 10 (2015) 1